

Umowa nr**pn.:****Przywrócenie sprawności systemu kontroli biletów na stadionie miejskim
w Gdańsku przy ulicy Traugutta 29.**

W dniu w Gdańsku, pomiędzy:

Gminą Miasta Gdańska, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803 Gdańsk, NIP 583-00-11-969,
w imieniu której działa Gdański Ośrodek Sportu, ul. Traugutta 29, 80-221 Gdańsk,
REGON: 000589228, reprezentowany przez:

Leszka Paszkowskiego – Dyrektora Gdańskiego Ośrodka Sportu

zwaną w dalszej treści umowy ZAMAWIAJĄCYM,

a

przedsiębiorcą:, z siedzibą:

prowadzącym działalność gospodarczą na podstawie wpisu:

posiadającym NIP, REGON

reprezentowanym przez: -,

zwanym w dalszej treści umowy WYKONAWCĄ.

Strony zawierają umowę o następującej treści:

W wyniku rozstrzygnięcia przetargu nieograniczonego, ogłoszonego w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu roku pod pozycją nr, o wartości mniejszej niż kwoty określone w przepisach wydanych na podstawie art. 11 ust. 8 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (tekst jednolity: Dz. U. z 2018 r. poz. 1986 z późn. zm.), dalej „ustawa Pzp”, została zawarta umowa o następującej treści:

§ 1**[Przedmiot umowy]**

1. Zamawiający zleca, a Wykonawca przyjmuje do wykonania przywrócenie sprawności systemu kontroli biletów na stadionie miejskim w Gdańsku przy ulicy Traugutta 29. zgodnie z Dokumentacją Techniczną, która stanowi załącznik nr 1 do umowy.
2. Przedmiot umowy obejmuje w szczególności:
 - 1) Demontaż istniejących uszkodzonych sprawdzarek biletowych - 26 szt.
 - 2) Dostawa i podłączenie nowych sprawdzarek biletowych w miejsce uszkodzonych – 26 szt.
 - 3) Dostawa nowych mobilnych urządzeń do kontroli dostępu – 5 szt.
 - 4) Integracja z zamontowanym systemem CCTV Avigilon.
 - 5) Konfiguracja systemu (zainstalowanie oprogramowania na serwerach GOS)
 - 6) Przeszkolenie administratorów – 3 osoby.
 - 7) Przeszkolenie użytkowników końcowych – 5 osób.
 - 8) Udzielenie Zamawiającemu licencji na korzystanie z oprogramowania, zgodnie z postanowieniami Umowy.
3. Dokumentację Techniczną, o której mowa w ust. 1, tworzą:
 - 1) Projekt pn.: Montaż systemu kontroli biletów (SKB) dla stadionu miejskiego GOS przy ulicy Traugutta 29.
 - 2) Rysunek nr 1 pn.: Szkic przebiegu nowych tras okablowania światłowodowego i miedzianego.
 - 3) Rysunek nr 2 pn.: Szkic połączeń światłowodów.
 - 4) Zdjęcia (5 szt.): bramo-furty wraz z urządzeniami do demontażu

§ 2

[Osoby upoważnione do wykonywania postanowień umowy]

1. Koordynację bieżących uzgodnień w zakresie realizacji przedmiotu umowy ze strony Zamawiającego prowadzi Koordynator: Pan/Pani:, tel., adres e-mail: lub zastępująca osoba.
2. Przedstawicielem Wykonawcy, działającym w jego imieniu i na jego rzecz, koordynującym realizację przedmiotu umowy jest: Pan/Pani:, tel., adres e-mail: lub zastępująca osoba.

§ 3

[Terminy realizacji przedmiotu umowy]

1. Wykonawca zobowiązany jest zrealizować przedmiot umowy w terminie do 70 dni od daty zawarcia niniejszej Umowy, przy czym zgłoszenie Wykonawcy do przeprowadzenia testu, o którym mowa w § 3 ust. 3 Umowy powinno nastąpić w terminie do 63 dni od daty zawarcia niniejszej Umowy.
2. Terminem zakończenia realizacji przedmiotu umowy jest data protokolarnego przekazania sprawnego systemu kontroli biletów wraz z pisemnym potwierdzeniem przeszkolenia administratorów oraz użytkowników systemu, wskazanych przez Zamawiającego.
3. Protokolarne przekazanie systemu, o którym mowa w ust. 2, nastąpi po pozytywnym wyniku testu przeprowadzonego zgodnie z wytycznymi zawartymi w projekcie pn.: Montaż systemu kontroli biletów (SKB) dla stadionu miejskiego GOS przy ulicy Traugutta 29, który stanowi element składowy Dokumentacji Technicznej.
4. O gotowości do przeprowadzenia testu systemu kontroli biletów Wykonawca powiadomi Zamawiającego drogą mailową, na adres wskazany w § 2 ust. 1 Umowy.

§ 4

[Obowiązki Stron umowy]

1. Strony umowy są zobowiązane do wzajemnej współpracy na rzecz osiągnięcia celu, dla którego niniejsza umowa jest realizowana.
2. Do obowiązków Zamawiającego należy w szczególności:
 - 1) Przeprowadzenie testu, o którym mowa w § 3 ust. 3 Umowy, w terminie dwóch dni roboczych od dnia zgłoszenia gotowości do przeprowadzenia testu przez Wykonawcę.
 - 2) Odbiór sprawnego systemu kontroli biletów.
 - 3) Wskazanie osób do przeszkolenia, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt. 6 i pkt. 7 Umowy oraz potwierdzenie na piśmie jego przeprowadzenia.
 - 4) Terminowa zapłata należnego wynagrodzenia na warunkach określonych umową.
3. Do obowiązków Wykonawcy należy w szczególności:
 - 1) Realizowanie niniejszej umowy z należytą starannością w rozumieniu art. 355 § 2 Kodeksu Cywilnego, wynikającą z profesjonalnego charakteru prowadzonej działalności gospodarczej.
 - 2) Wnikliwe zapoznanie się z Dokumentacją Techniczną oraz warunkami realizacji umowy.
 - 3) Wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z Dokumentacją Techniczną, o której mowa w § 1 ust. 3.
 - 4) Realizacja umowy wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie kwalifikacje, tj. kwalifikacje co najmniej takie, które były wymagane w postępowaniu, którego rozstrzygnięcie doprowadziło do zawarcia niniejszej umowy.
 - 5) Zgłoszenie gotowości do przeprowadzenia testu, o którym mowa w § 3 ust. 3 umowy, osobie wskazanej w § 2 ust. 1 umowy w terminie wskazanym w § 3 ust. 1 Umowy.
 - 6) Przeszkolenie osób wskazanych przez Zamawiającego, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt. 6 i pkt. 7, w terminie do 3 dni od dnia pozytywnego wyniku testu, o którym mowa w § 3 ust. 3 Umowy.

- 7) Ponoszenie pełnej odpowiedzialności związanej z ewentualnymi szkodami, które spowodował Zamawiającemu lub osobom trzecim podczas wykonywania przedmiotu umowy oraz w trakcie usuwania wad, w okresie rękojmi lub udzielonej gwarancji.

§ 5

[Wynagrodzenie]

1. Wynagrodzenie Wykonawcy za wykonanie przedmiotu umowy, określone przez Wykonawcę w złożonej ofercie, wynosi łącznie z podatkiem VAT: zł (słownie: złotych .../100), zgodnie z załącznikiem nr 2 do umowy pn. Kalkulacja ceny oferty. Wynagrodzenie uwzględnia podatek VAT wg stawki %.
2. Wynagrodzenie Wykonawcy, o którym mowa w ust. 1, jest ceną w rozumieniu art. 3 ust. 1 pkt 1 i ust. 2 ustawy z dnia 9 maja 2014 r. o informowaniu o cenach towarów i usług (t.j. Dz.U. z 2017 roku poz. 1830 t. j. z późn. zm.).
3. Wynagrodzenie Wykonawcy zawiera wszystkie koszty związane z realizacją przedmiotu umowy, w szczególności należy podatek VAT, akcyzowy i inne składniki ceny wskazane w SIWZ, wynagrodzenie za udzielenie licencji, zgodnie z § 13 umowy, i nie może ulec zmianie przez okres obowiązywania niniejszej umowy, a także jest wynagrodzeniem maksymalnym za prawidłową realizację przedmiotu umowy oraz ekwiwalentnie odpowiada zobowiązaniu Wykonawcy za świadczenie określone zakresem rzeczowym i standardem wykonania w niniejszej umowie.
4. Powierzenie przez Wykonawcę realizacji zamówienia wskazanym w § 7 niniejszej umowy podwykonawcom nie może w żaden sposób skutkować powiększeniem wynagrodzenia Wykonawcy ponad kwotę określoną w ust. 1.
5. Zamawiający jest uprawniony do żądania odpowiedniego obniżenia wynagrodzenia w przypadku, gdy przedmiot umowy będzie posiadał nie istotne wady, które nie uniemożliwiają jego użytkowanie zgodnie z jego przeznaczeniem, a wad nie można usunąć.

§ 6

[Zasady rozliczeń i płatności]

1. Rozliczenie finansowe przeprowadza się jednorazowo po odbiorze przedmiotu umowy.
2. Zamawiający dokona płatności przelewem na rachunek Wykonawcy, wskazany w prawidłowej fakturze VAT, w terminie do 14 dni od daty otrzymania faktury, potwierdzającej wykonanie przedmiotu umowy
3. Podstawą wystawienia faktury VAT będzie:
 - 1) podpisany, przez upoważnionych przedstawicieli stron Zamawiającego i Wykonawcy, wymienionych w § 2 ust. 1 i ust. 2 umowy, protokół przekazania sprawnego systemu kontroli biletów, po uprzednim pozytywnym wyniku przeprowadzonego testu, o którym mowa w § 3 ust. 3,
 - 2) pisemne potwierdzenie przeszkolenia osób, o których mowa w § 1 ust. 2 pkt. 6 i pkt. 7.
4. Wystawiając fakturę VAT Wykonawca jako nabywcę wskazuje Gminę Miasta Gdańska, ul. Nowe Ogrody 8/12, 80-803, NIP: 583-00-11-969 Gdańsk, zaś jako płatnika Gdański Ośrodek Sportu ul. Traugutta 29, 80-221 Gdańsk, REGON 000589228.
5. Wykonawca fakturę VAT łącznie z:
 - 1) dokumentami, o których mowa w ust. 3,
 - 2) oświadczeniem dotyczącym aktualnego statusu podatnika podatku VAT, według wzoru określonego załącznikiem nr 3 do umowy,składa niezwłocznie w siedzibie Zamawiającego przy ulicy Traugutta 29 w Gdańsku.
6. Termin zapłaty uważa się za dotrzymany, gdy Zamawiający dokona przelewu należności na konto Wykonawcy, wskazane w prawidłowej fakturze VAT w terminie określonym w ust. 2.
7. W przypadku zwłoki w płatnościach Wykonawca może żądać zapłaty odsetek ustawowych za opóźnienie za każdy dzień zwłoki.

8. Zamawiający zastrzega sobie prawo do potrącania z wynagrodzenia należnego Wykonawcy z tytułu realizacji niniejszej umowy ewentualnych roszczeń z tytułu szkód i kar umownych.
9. Zamawiający/płatnik może dokonać płatności z wykorzystaniem mechanizmu podzielonej płatności, zgodnie z art. 108a-108b ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o podatku od towarów i usług w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2018 r.

§ 7

[Podwykonawstwo]

1. Wykonawca w ofercie oświadczył, że wykona zamówienie siłami własnymi. Wykonawca za zgodą Zamawiającego może powierzyć realizację części przedmiotu umowy Podwykonawcom na zasadach określonych poniżej.
2. Wykonawca przed przystąpieniem do wykonania zamówienia ma obowiązek podać nazwy albo imiona i nazwiska oraz dane kontaktowe podwykonawców i osób do kontaktu z nimi.
3. Wykonawca zobowiązany jest do powiadamiania Zamawiającego o wszelkich zmianach danych dotyczących podwykonawców w trakcie realizacji zamówienia oraz przekazywać informacje na temat nowych podwykonawców, którym w późniejszym okresie zamierza powierzyć realizację części zamówienia.
4. Powierzenie wykonania części zamówienia podwykonawcom nie zwalnia Wykonawcy z odpowiedzialności za należyte wykonanie tego zamówienia i Wykonawca odpowiedzialny jest za działania lub zaniechania, uchybienia lub zaniedbania Podwykonawcy lub jego pracowników jak za własne.

§ 8

[Odpowiedzialność]

1. Wykonawca odpowiada wobec Zamawiającego za szkody wyrządzone osobom trzecim spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem niniejszej umowy, działaniami lub zaniechaniami własnymi jak również jego pracowników i innych osób, którymi posłużył się przy realizacji niniejszej umowy.
2. Wykonawca w związku z wykonywaniem Umowy ponosi względem Zamawiającego oraz osób trzecich odpowiedzialność za szkody, w tym w szczególności za szkody majątkowe (straty rzeczywiste lub utracone korzyści) lub szkody na osobie, w tym utratę życia lub uszczerbek na zdrowiu (straty rzeczywiste i utracone korzyści) spowodowane niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem niniejszej umowy, działaniami lub zaniechaniami własnymi jak również jego pracowników i innych osób, którymi posłużył się przy realizacji niniejszej umowy.
3. Wykonawca w związku z wykonywaniem Umowy ponosi względem Zamawiającego oraz osób trzecich odpowiedzialność za szkody, w tym w szczególności za szkody majątkowe (straty rzeczywiste lub utracone korzyści) lub szkody na osobie, w tym utratę życia lub uszczerbek na zdrowiu (straty rzeczywiste i utracone korzyści) spowodowane awarią sprzętów oraz urządzeń, którymi posłużył się przy realizacji lub w związku z realizacją niniejszej Umowy.
4. W wypadku roszczeń osób trzecich skierowanych przeciwko Zamawiającemu w związku z wykonywaniem niniejszej umowy przez Wykonawcę, Wykonawca zobowiązuje się do:
 - 1) udzielenia Zamawiającemu lub wskazanej przez niego osobie trzeciej wszelkich informacji i wyjaśnień, w tym udostępnienia wszelkich niezbędnych dokumentów,
 - 2) pokrycia wszelkich kosztów związanych z postępowaniem sądowym w tym kosztów sądowych i kosztów zastępstwa procesowego, a także wszelkich innych kosztów niezbędnej pomocy prawnej,
 - 3) zapłacenia wszelkich ewentualnych opłat, wynagrodzeń i odszkodowań, do których zapłacenia będzie zobowiązany Zamawiający,
 - 4) przystąpienia do postępowania sądowego w charakterze interwenienta lub wstąpienia do postępowania w miejsce Zamawiającego na wezwanie Zamawiającego lub osoby trzeciej.

§ 9

[Gwarancja jakości]

1. Strony postanawiają, że odpowiedzialność Wykonawcy za wady przedmiotu umowy zostanie rozszerzona poprzez udzielenie gwarancji.
2. Wykonawca udziela Zamawiającemu gwarancji jakości w wymiarze 5 lat licząc od daty podpisania protokołu odbioru przedmiotu umowy (*chyba, że Wykonawca w ofercie zaofერuje dłuższy termin*), o którym mowa w § 3 ust. 2. Wykonawca wystawia dokument gwarancyjny według wzoru, który stanowi załącznik nr 4 do umowy.
3. Na podstawie art. 558 § 1 Kodeksu cywilnego Strony postanawiają rozszerzyć odpowiedzialność Wykonawcy z tytułu rękojmi za wady fizyczne przedmiotu umowy i w związku z tym ustalają, że termin rękojmi za te wady kończy swój bieg wraz z upływem terminu odpowiedzialności z tytułu gwarancji, o której mowa w ust. 2.
4. W okresie gwarancji Wykonawca zobowiązany jest do dokonywania czynności zapewniających utrzymanie pełnej sprawności systemu kontroli biletów w sposób i terminach określonych w projekcie pn.: Montaż systemu kontroli biletów (SKB) dla stadionu miejskiego GOS przy ulicy Traugutta 29, który stanowi element składowy Dokumentacji Technicznej.
5. Wszelkie koszty związane z usuwaniem wad jak i wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 4, w okresie udzielonej gwarancji ponosi Wykonawca.
6. W przypadku usunięcia wad okres gwarancji w zakresie dokonanej naprawy biegnie na nowo.
7. Zamawiający może realizować uprawnienia z tytułu rękojmi niezależnie od uprawnień wynikających z gwarancji jakości.

§ 10

[Odbiory]

1. Do dnia podpisania protokołu odbioru przedmiotu umowy, ryzyko jego utraty lub uszkodzenia obciąża Wykonawcę.
2. Z czynności odbiorowych zostanie spisany przez Strony protokół odbioru przedmiotu umowy. Protokół odbioru przedmiotu Umowy zostanie zakończony:
 - 1) odbiorem bez uwag,
 - 2) odbiorem z uwagami,
 - 3) odrzuceniem.
3. W przypadku odbioru przedmiotu umowy, Strony umowy zobowiązane są do:
 - 1) Wykonawca zgłasza Zamawiającemu gotowość do odbioru przedmiotu umowy na piśmie w siedzibie Zamawiającego lub drogą mailową na adres wskazany w § 2 ust. 1 Umowy, wraz z dokumentami pozwalającymi na ocenę prawidłowości wykonania przedmiotu umowy, a w szczególności:
 - a) Pozytywny wynik testu, o którym mowa w § 3 ust. 3 Umowy,
 - b) Potwierdzenie przeszkolenia pracowników Zamawiającego zgodnie z § 4 ust. 3 pkt 6 Umowy.
 - 2) Zamawiający, po zweryfikowaniu zgłoszenia Wykonawcy, wyznacza termin odbioru przedmiotu Umowy na dzień nie dalszy niż dwa dni robocze od otrzymania zgłoszenia, niezwłocznie informując o tym Wykonawcę w formie pisemnej lub mailowo, na adres mailowy wskazany w § 2 ust. 2 Umowy.
4. Jeżeli w toku czynności odbiorowych zostaną stwierdzone wady, Zamawiającemu przysługują następujące uprawnienia:
 - 1) Jeżeli wady są nieistotne i nadają się do usunięcia oraz nie uniemożliwiają użytkowania przedmiotu umowy zgodnie z jego przeznaczeniem, Zamawiający ma prawo podpisać protokół odbioru z uwagami i wyznaczyć Wykonawcy termin na usunięcie stwierdzonych wad. Postanowienia § 10 ust. 3 Umowy stosuje się odpowiednio. W przypadku opóźnienia w usunięciu wad w wyznaczonym terminie, Zamawiający jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad podmiotowi trzeciemu na wyłączne ryzyko i koszt Wykonawcy.
 - 2) Jeżeli wady nie nadają się do usunięcia, ale nie uniemożliwiają korzystania z przedmiotu umowy zgodnie z przeznaczeniem, Zamawiający może odebrać przedmiot umowy protokołem z uwagami oraz obniżyć wynagrodzenie zgodnie z § 5 ust. 5 Umowy.

- 3) Jeżeli wady nie nadają się do usunięcia i uniemożliwiają korzystanie z przedmiotu umowy zgodnie z przeznaczeniem, Zamawiający może zakończyć protokół odbioru odrzuceniem oraz odstąpić od umowy bez wynagrodzenia dla Wykonawcy w terminie do 7 dni od dnia odrzucenia protokołu odbioru.
- 4) Jeżeli wady nadają się do usunięcia, ale uniemożliwiają korzystanie z przedmiotu umowy zgodnie z przeznaczeniem, Zamawiający może zakończyć protokół odbioru odrzuceniem oraz wyznaczyć Wykonawcy uzasadniony termin na usunięcie stwierdzonych wad. Postanowienia § 10 ust. 3 Umowy stosuje się odpowiednio. W przypadku opóźnienia w usunięciu wad w wyznaczonym terminie, Zamawiający jest uprawniony do zlecenia usunięcia wad podmiotowi trzeciemu na wyłączne ryzyko i koszt Wykonawcy.

§ 11

[Kary umowne]

1. Wykonawca zapłaci Zamawiającemu kary umowne w następujących przypadkach:
 - 1) za nieterminową realizację przedmiotu umowy – w wysokości 0,25 % kwoty określonej w § 5 ust. 1 Umowy, za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia,
 - 2) za nieterminowe usunięcie wad w okresie udzielonej gwarancji, odpowiednio:
 - a) w terminie 24 godzin od zgłoszenia awarii - w okresie od zakończenia „game preparation” do wejścia pierwszego kibica na stadion, które może nastąpić nie później niż dwie godziny przed rozpoczęciem imprezy – 5.000,00 zł za każdy stwierdzony przypadek,
 - b) w terminie 5 dni od dnia zgłoszenia awarii - w zakresie innym niż określony w ppkt. a) – 1.000,00 zł za każdy stwierdzony przypadek,
 - 3) za nie dokonywanie czynności, o których mowa w § 9 ust. 4, w terminie wyznaczonym przez Zamawiającego - w wysokości 500,00 złotych za każdy stwierdzony przypadek,
 - 4) za nieterminowe zgłoszenie gotowości do przeprowadzenia testu systemu kontroli biletów, o którym mowa w § 4 ust. 3 pkt. 5 Umowy – w wysokości 500,00 zł za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia,
 - 5) za nieterminowe przeszkolenie osób wskazanych przez Zamawiającego, o którym mowa w § 4 ust. 3 pkt. 6 Umowy – w wysokości 500,00 zł za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia,
 - 6) za odstąpienie od umowy z przyczyn zależnych od Wykonawcy - w wysokości 20 % kwoty określonej w § 5 ust. 1.
2. Zapłata kary umownej, o której mowa w ust. 1 pkt 1, 2 lub 3 nie zwalnia Wykonawcy z obowiązku wykonania umowy lub wykonania napraw gwarancyjnych lub wynikających z rękojmi.
3. W przypadku zbiegu podstaw do naliczenia kar umownych Zamawiający jest uprawniony do naliczenia kar umownych ze wszystkich tytułów. Maksymalna łączna kwota kar umownych z przyczyn innych niż odstąpienie od umowy może wynieść 30 % wartości świadczenia, określonej w § 5 ust. 1.
4. Zamawiający zapłaci Wykonawcy karę umowną w przypadku odstąpienia od umowy z przyczyn zawinionych przez Zamawiającego – w wysokości 20 % kwoty określonej w § 5 ust. 1 z zastrzeżeniem sytuacji określonych w § 12 ust. 1, w których kara umowna nie przysługuje.
5. Strony zastrzegają sobie prawo do dochodzenia odszkodowania uzupełniającego na zasadach ogólnych, przewyższającego wysokość kar umownych, do wysokości poniesionej szkody lub utraconych korzyści.
6. Wykonawca wyraża zgodę na zapłatę kar umownych w drodze potrącenia z przysługującego mu wynagrodzenia.
7. Zamawiający wezwie Wykonawcę do zapłaty kary umownej w formie pisemnej wskazując w wezwaniu termin jej zapłaty. W razie opóźnienia z zapłatą kary umownej Strona uprawniona do otrzymania kary umownej może żądać odsetek ustawowych za opóźnienie, za każdy dzień opóźnienia.

§ 12

[Odstąpienie od umowy]

1. Zamawiającemu przysługuje prawo do odstąpienia od umowy, bez zachowania okresu wypowiedzenia, w następujących przypadkach:
 - 1) w razie zaistnienia istotnej zmiany okoliczności powodującej, że wykonanie umowy nie leży w interesie publicznym, czego nie można było przewidzieć w chwili zawarcia umowy lub dalsze wykonywanie umowy może zagrozić istotnemu interesowi bezpieczeństwa państwa lub bezpieczeństwu publicznemu. Odstąpienie od umowy w tym wypadku może nastąpić w terminie 30 dni od powzięcia wiadomości o powyższych okolicznościach,
 - 2) w przypadku, o którym mowa w § 10 ust. 3 pkt 3, w terminie 7 dni od dnia powzięcia wiadomości o okolicznościach stanowiących podstawę odstąpienia.
 - 3) zajęcia przez uprawnione organy majątku Wykonawcy lub jego utraty w inny sposób, skutkujące uniemożliwieniem wykonania przedmiotu Umowy, w terminie 30 dni od dnia powzięcia wiadomości o okolicznościach stanowiących podstawę odstąpienia
 - 4) trzykrotnego naliczenia kary umownej z jakiegokolwiek tytułu w terminie 7 dni od dnia naliczenia trzeciej kary umownej z jakiegokolwiek tytułu.
2. Wykonawcy przysługuje prawo odstąpienia od umowy w terminie 7 (siedmiu) dni od dnia jej zawarcia, wyłącznie w przypadku, gdy Wykonawca nie przystąpił do realizacji przedmiotu umowy.
3. Odstąpienie Wykonawcy od umowy, o którym mowa w ust. 2 powyżej, dochodzi do skutku wyłącznie w przypadku zapłaty odstępnego w kwocie stanowiącej równowartość 20 % wynagrodzenia brutto określonego w § 5 ust. 1 umowy.
4. Odstąpienie od umowy powinno nastąpić w formie pisemnej pod rygorem nieważności oraz powinno zawierać uzasadnienie.
5. Odstąpienie od Umowy nie powoduje wygaśnięcia obowiązków Wykonawcy związanych z udzieloną gwarancją lub rękojmią.

§ 13

[Oprogramowanie]

1. Wykonawca oświadcza posiada wszelkie prawa (w szczególności majątkowe) do oprogramowania, które ma być zainstalowane na sprzętach dostarczonych Zamawiającemu na podstawie niniejszej Umowy - o ile obowiązek posiadania przez sprzęt oprogramowania wynika ze Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia – oraz, że jest oryginalne, pochodzi z legalnego źródła oraz że jest uprawniony do udzielenia Zamawiającemu licencji, zgodnie z postanowieniami niniejszej Umowy, a także, że wykonanie niniejszej Umowy nie naruszy praw osobistych lub majątkowych Wykonawcy lub osób trzecich.
2. Wykonawca, w ramach wynagrodzenia określonego w § 5 Umowy, z dniem podpisania protokołu końcowego odbioru przedmiotu Umowy, udziela Zamawiającemu nieograniczonej czasowo oraz terytorialnie licencji na oprogramowanie na następujących polach eksploatacji:
 - 1) trwałego lub czasowego zwielokrotnienia programu komputerowego w całości lub w części jakimikolwiek środkami i w jakiejkolwiek formie; w zakresie, w którym dla wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania i przechowywania programu komputerowego niezbędne jest jego zwielokrotnienie, czynności te wymagają zgody uprawnionego;
 - 2) tłumaczenia, przystosowywania, zmiany układu lub jakichkolwiek innych zmian w programie komputerowym, z zachowaniem praw osoby, która tych zmian dokonała;
 - 3) rozpowszechniania, w tym użyczenia lub najmu, programu komputerowego lub jego kopii.
 - 4) Wykorzystania i używania oprogramowania lub jego fragmentów przez Zamawiającego lub inne podmioty upoważnione przez Zamawiającego, na potrzeby organizacji imprez, wydarzeń lub innych przedsięwzięć, zgodnie z celem któremu oprogramowanie ma służyć.
 - 5) Wykorzystywania oprogramowania do celów marketingowych lub promocji, w tym dla celów edukacyjnych lub szkoleniowych,

- 6) Wykorzystywania oraz korzystania w sposób umożliwiający realizację zadań lub celów Zamawiającego wskazanych i opisanych w Specyfikacji Istotnych Warunków Zamówienia
- 3 Nie wymaga zezwolenia Wykonawcy:
- 1) Sporządzanie kopii zapasowej, jeżeli jest to niezbędne do korzystania z programu komputerowego;
 - 2) Obserwowanie, badanie i testowanie funkcjonowania programu komputerowego w celu jego idei i zasad przez osobę posiadającą prawo korzystania z egzemplarza komputerowego, jeżeli, będąc do tych czynności upoważniona, dokonuje ona tego w trakcie wprowadzania, wyświetlania, stosowania, przekazywania lub przechowywania programu komputerowego.
 - 3) Zwielokrotnianie kodu lub tłumaczenie jego formy, jeżeli jest to niezbędne do uzyskania informacji koniecznych do osiągnięcia współdziałania niezależnie stworzonego programu komputerowego z innymi programami komputerowymi, na warunkach z art. 75 ust. 2 pkt 3 Prawa autorskiego.
2. W przypadku wystąpienia z jakimkolwiek roszczeniem przeciwko Zamawiającemu z tytułu naruszenia praw autorskich do oprogramowania, Wykonawca zobowiązuje się zwolnić Zamawiającego z wszelkich roszczeń oraz zobowiązuje się pokryć wszelkie szkody i koszty, jak też wszelkie wydatkowane przez Zamawiającego kwoty wynikające z tego tytułu poniesione przez Zamawiającego, w szczególności koszty zakupu nowych wersji oprogramowania.
3. W razie wytoczenia powództwa lub zgłoszenia roszczeń przeciwko Zamawiającemu, Wykonawca zobowiązuje się udzielić Zamawiającemu wszelkich niezbędnych informacji oraz wstąpić do toczącego się postępowania obok lub jeśli to będzie prawnie możliwe w miejsce Zamawiającego. Wykonawca zobowiązuje się pokryć wszelkie szkody i koszty, jak też wszelkie wydatkowane przez Zamawiającego kwoty, poniesione przez Zamawiającego z tego tytułu.
4. Wykonawca, w ramach wynagrodzenia określonego w § 5 Umowy, zobowiązany jest dodatkowo do aktualizacji oprogramowania w okresie 5 lat od dnia odbioru przedmiotu Umowy.
5. W ramach wynagrodzenia, o którym mowa w § 5 Umowy, Wykonawca przenosi na Zamawiającego własność nośników, na których utrwalono oprogramowanie.

§ 14

[Przetwarzanie danych osobowych]

Zamawiający oświadcza co następuje:

1. Zamawiający, tj. Gmina Miasta Gdańska – Gdańsku Ośrodek Sportu, ul. Traugutta 29, 80-221 Gdańsk, jest administratorem danych osobowych w rozumieniu Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46WE („ogólne rozporządzenie o ochronie danych”) w zakresie w jakim pozyskał dane osobowe w związku z zawarciem i realizacją niniejszej Umowy.
2. Dane kontaktowe do inspektora danych osobowych: rodo@sportgdansk.pl
3. Dane osobowe pozyskane w związku z zawarciem i realizacją niniejszej Umowy, będą przetwarzane przez Zamawiającego, z zastrzeżeniem ust. 4, wyłącznie w celu wykonania tej Umowy, realizacji obowiązków i praw (w tym roszczeń) wiążących się z zawartą Umową oraz w celu realizacji obowiązków wynikających z przepisów prawa.
4. Podstawą prawną przetwarzania danych osobowych przez administratora danych, z zastrzeżeniem ust. 3, jest art. 6 ust. 1 lit. b ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych (w zakresie przetwarzania danych w celu wykonania Umowy), art. 6 ust. 1 lit. c (w zakresie przetwarzania danych w celu realizacji obowiązków prawnych) oraz art. 6 ust. 1 lit. f (w zakresie realizacji obowiązków i praw wiążących się z zawartą Umową lecz nie stanowiących bezpośrednio przejawu jej wykonania, co stanowi uzasadniony interes administratora).
5. Odbiorcami danych osobowych będą:

- a) organy administracji skarbowej, w zakresie w jakim przekazanie danych osobowych stanowi obowiązek administratora wynikający z przepisów podatkowych (podstawą prawną przekazania danych jest art. 6 ust. 1 lit. c ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych);
 - b) upoważnieni pracownicy Zamawiającego;
 - c) inne organy państwowe lub samorządowe w ramach wykonywanych przez nie zadań.
6. Dane osobowe będą przetwarzane przez administratora danych przez okres niezbędny do realizacji celów określonych w ust. 3. Dane zawarte w wystawionych fakturach przechowywane będą przez administratora do czasu upływu ustawowych terminów przechowywania faktur na cele podatkowe.
 7. Podanie danych osobowych zawartych w niniejszej Umowie lub w toku jej realizacji jest dobrowolne, jednakże ich podanie warunkuje możliwość zawarcia tej Umowy.
 8. Na zasadach określonych przepisami o ochronie danych osobowych osoba fizyczna, której dane są przetwarzane ma prawo dostępu do treści swoich danych oraz prawo do sprostowania, usunięcia lub ograniczenia przetwarzania danych, prawo do wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania oraz prawo do przenoszenia danych. Ponadto podmiot danych ma również prawo do wniesienia skargi do organu nadzorczego, gdy uzna, że przetwarzanie jego danych osobowych przez administratora narusza przepisy o ochronie danych osobowych.

§ 15

[Zabezpieczenie należytego wykonania umowy]

1. Wykonawca przed podpisaniem umowy wniósł Zabezpieczenie Należytego Wykonania Umowy (ZNWU) w wysokości: zł w formie
2. Zamawiający zwraca wniesione ZNWU w następujących sposób:
 - 1) Kwotę zł – gwarantującą wykonanie przedmiotu umowy zgodnie z umową – Zamawiający zwraca w ciągu 30 dni od daty protokolarnego odbioru przedmiotu umowy bez zastrzeżeń,
 - 2) Kwotę: zł - służącą do pokrycia ewentualnych roszczeń Zamawiającego z tytułu rękojmi za wady – Zamawiający zwalnia nie później niż w 15 dniu po upływie okresu rękojmi za wady wykonanych robót, po zaspokojeniu ewentualnych uzasadnionych roszczeń Zamawiającego.
3. Zamawiający zastrzega sobie prawo do potrącania z wniesionego ZNWU ewentualnych roszczeń z tytułu szkód i kar umownych.
4. W przypadku nienależytego wykonania umowy ZNWU będzie wykorzystane do zgodnego z umową wykonania przedmiotu umowy i do pokrycia roszczeń z tytułu rękojmi za wady.

§ 16

[Hierarchia ważności dokumentów]

W przypadku wątpliwości interpretacyjnych, co do rodzaju i zakresu robót określonych w niniejszej umowie oraz zakresu praw i obowiązków Zamawiającego i Wykonawcy, będzie obowiązywać następująca kolejność ważności niżej wymienionych dokumentów:

- 1) Umowa.
- 2) Dokumentacja Techniczna.
- 3) Kalkulacja ceny oferty Wykonawcy.

§ 17

[Forma zmian i uzupełnień umowy]

1. Wszelkie prawnie dopuszczalne zmiany niniejszej umowy wymagają formy pisemnej pod rygorem nieważności.
2. Mając na względzie dyspozycję art. 144 ust 1 pkt. 1 ustawy Prawo zamówień publicznych Zamawiający dopuszcza dokonanie istotnych zmian niniejszej umowy w stosunku do treści

oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy, na zasadach określonych w załączniku pn.: „Zasady wprowadzania zmian do treści umowy.”, który stanowi zał. nr 5 do umowy.

§ 18

[Cesja wierzytelności]

1. Wykonawca nie może bez zgody Zamawiającego w formie pisemnej, pod rygorem nieważności, przenieść wierzytelności, dokonać cesji, przekazu, sprzedaży oraz zastawienia jakiejkolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy lub jakiejkolwiek jej części, korzyści z niej lub udziału w niej, na osoby trzecie.
2. W przypadku, gdy Wykonawcy występuje jako Konsorcjum, z wnioskiem o wyrażenie zgody na przelew jakiejkolwiek wierzytelności wynikającej z Umowy muszą wystąpić łącznie wszyscy członkowie Konsorcjum.

§ 19

[Sposób komunikowania się Stron]

1. Wszelkie dokumenty, oświadczenia, powiadomienia, informacje, polecenia, zgody i zatwierdzenia dokonywane na podstawie lub w związku z realizacją Umowy, z zastrzeżeniem § 3 ust. 4 lub § 10 ust. 3 Umowy, będą przekazywane w formie pisemnej i dostarczane (przekazywane) osobiście (za pokwitowaniem) bądź wysyłane pocztą lub kurierem za potwierdzeniem odbioru bądź w sytuacjach wyraźnie przewidzianych w Umowie formie dokumentowej (drogą elektroniczną), na podane przez Strony następujące adresy:
 - 1) Dla Zamawiającego:
Gdański Ośrodek Sportu, ul. Traugutta 29, 80-221 Gdańsk
e-mail: biuro@sportgdansk.pl
 - 2) Dla Wykonawcy:
.....,
z siedzibą:,
e-mail:
2. Sposoby doręczenia, o których mowa w ust. 1 Umowy, są skuteczne, jeżeli dokumenty, oświadczenia, powiadomienia, informacje, polecenia, zgody i zatwierdzenia zostały doręczone na adres, w tym elektroniczny lub numery wskazane powyżej.
3. Zmiana wszystkich danych Wykonawcy, o których mowa w § 1 Umowy, wymaga pisemnego powiadomienia Zamawiającego, pod rygorem uznania za doręczoną przesyłki (listu) lub informacji nadanej na adres, w tym elektroniczny lub numery Wykonawcy określone w ust. 1 Umowy lub na ostatni znany Zamawiającemu adres Wykonawcy.
4. W przypadku uchybienia obowiązkowi, o którym mowa w ust. 3 przesyłkę (list) lub informację dostarczoną lub awizowaną dwukrotnie na adres lub jednokrotnie przekazaną drogą elektroniczną lub na numery Wykonawcy podane w ust. 1 Umowy lub na ostatni znany adres Wykonawcy uważa się za skutecznie doręczoną.

§ 20

[Klauzula Salvatoryjna]

1. Strony uznają wszystkie postanowienia umowy za ważne i wiążące. Jeżeli jednak jakiegokolwiek postanowienie umowy okaże się lub stanie się nieważne albo niewykonalne, pozostaje to bez wpływu na ważność pozostałych postanowień umowy, chyba że bez tych postanowień Strony umowy by nie zawarły, a nie jest możliwa zmiana lub uzupełnienie umowy w sposób określony w ust. 2.
2. W przypadku gdy jakiegokolwiek postanowienie umowy okaże się lub stanie nieważne albo niewykonalne, Strony zobowiązane będą do niezwłocznej zmiany lub uzupełnienia umowy w sposób oddający w sposób możliwie najwierniejszy zamiar Stron wyrażony w postanowieniu, które uznane zostało za nieważne albo niewykonalne.

§ 21

[Rozstrzyganie sporów i regulacje prawne]

1. Ewentualne spory wynikające z realizacji umowy lub z nią związane będą rozstrzygane na drodze sądowej przez Sąd Powszechny właściwy dla siedziby Zamawiającego.
2. W sprawach nie uregulowanych w umowie będą miały zastosowanie przepisy:
 - 1) ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. z 2018 roku poz. 1025 z późn. zm.),
 - 2) ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (t.j. Dz. U. z 2017 roku poz. 1579 z późn. zm) oraz aktów prawnych wydanych na jej podstawie.

§ 22

[Ilość egzemplarzy umowy]

Umowę sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach: dwa dla Zamawiającego, jeden dla Wykonawcy.

§ 23

[Załączniki do umowy]

Wykaz załączników do umowy, które stanowią integralną część umowy:

1. Dokumentacja Techniczna, którą tworzą:
 - 1) Projekt pn.: Montaż systemu kontroli biletów (SKB) dla stadionu miejskiego GOS przy ulicy Traugutta 29.
 - 2) Rysunek nr 1 pn.: Szkic przebiegu nowych tras okablowania światłowodowego i miedzianego.
 - 3) Rysunek nr 2 pn.: Szkic połączeń światłowodów.
 - 4) Zdjęcia (5 szt.): bramo-furty wraz z urządzeniami do demontażu
2. Kalkulacja ceny oferty Wykonawcy.
3. Oświadczenie dotyczące statusu podatnika podatku VAT.
4. Formularz oświadczenia o udzieleniu gwarancji jakości.
5. Zasady wprowadzania zmian do treści umowy.

KONTRASYGNATA
Gł. Księgowego GOS

ZAMAWIAJĄCY:

WYKONAWCA:

załącznik nr 3

OŚWIADCZENIE
(dotyczące statusu podatnika podatku VAT)

Jako niżej podpisany:

.....
(imię i nazwisko)

jako osoba upoważniona do reprezentowania:

.....
(nazwa, adres siedziby reprezentowanego podmiotu – można przystawić pieczęć firmową)

o numerze NIP:

o numerze REGON:

oświadczam, że podmiot który reprezentuję jest/nie jest* zarejestrowanym czynnym podatnikiem podatku VAT.

Jednocześnie oświadczam, że podmiot który reprezentuję nie zawiesił i nie zaprzestał wykonywania działalności gospodarczej oraz zobowiązuję się do niezwłocznego pisemnego powiadomienia o zmianach powyższego statusu.

.....
(data i podpis)

*niewłaściwe wykreślić

załącznik nr 4

Oświadczenie

(o udzieleniu gwarancji jakości)

Ja niżej podpisany:
(imię i nazwisko upoważnionego przedstawiciela/przedstawicieli Wykonawcy)

niniejszym oświadczam, że:

Wykonawca którego reprezentuję, w związku z wykonaniem prac realizowanych w ramach umowy pn.:

**Przywrócenie sprawności systemu kontroli biletów na stadionie miejskim
w Gdańsku przy ulicy Traugutta 29.**

niniejszym udziela gwarancji na wykonane prace oraz dostarczone i zamontowane materiały i urządzenia jednocześnie oświadczając, że są one wolne od jakichkolwiek wad fizycznych.

Uprawnionym z tytułu gwarancji jest:

Gdański Ośrodek Sportu

z siedzibą w: 80-221 Gdańsk, ul. Traugutta 29,

1. Gwarancja zostaje udzielona na okres
2. Bieg okresów gwarancyjnych rozpoczyna się po spełnieniu łącznie wszystkich poniższych warunków:
 - 1) podpisaniu protokołu odbioru końcowego,
 - 2) usunięciu wad wskazanych w protokole odbioru końcowego.
3. W ramach gwarancji Zamawiającemu przysługuje roszczenie o nieodpłatne usunięcie wad ujawnionych w okresie gwarancyjnym.
4. O wykryciu wady w okresie gwarancji Zamawiający obowiązany jest zawiadomić Wykonawcę na piśmie. Strony uzgodnią protokolarnie sposób i termin usunięcia wady, zgodny z warunkami gwarancji.
5. Ustala się poniższe terminy usunięcia wad:
 - 1) jeśli wada uniemożliwia zgodne z obowiązującymi przepisami użytkowanie obiektu będącego przedmiotem umowy – niezwłocznie,
 - 2) pozostałych przypadkach, w terminie uzgodnionym w protokole spisany przy udziale obu stron.
6. Usunięcie wad powinno być stwierdzone protokolarnie.
7. W przypadku usunięcia przez Wykonawcę wady, lub wykonania wadliwej części prac na nowo, termin gwarancji biegnie od chwili wykonania tych prac lub usunięcia wad. W innych przypadkach termin gwarancji ulega przedłużeniu o czas w ciągu, którego skutek wady przedmiotu objętego gwarancją Zamawiający z gwarancji nie mógł korzystać.
8. Nie podlegają uprawnieniom z tytułu gwarancji jakości wady powstałe na skutek:
 - 1) normalnego zużycia przedmiotu umowy lub jego części,
 - 2) szkód wynikłych z winy użytkownika,
 - 3) siły wyższej, określonej w załączniku do umowy pn. "Zasady wprowadzania zmian do treści umowy."

9. Wykonawca jest odpowiedzialny za wszelkie szkody i straty, które spowodował w czasie prac nad usuwaniem wad.
10. Jeżeli dla ustalenia zaistnienia wad niezbędne jest dokonanie prób, badań, odkryć lub ekspertyz, Zamawiający ma prawo polecić dokonanie tych czynności na własny koszt, a po potwierdzeniu wad kosztami obciążyć Wykonawcę.
11. Jeżeli Wykonawca nie usunie wskazanej wady w terminie określonym przez Zamawiającego, Zamawiający ma prawo zlecić usunięcie takiej wady osobie trzeciej na koszt i ryzyko Wykonawcy.
12. Wykonawca zapewni ustalenie w umowach z podwykonawcami takiego okresu odpowiedzialności za wady, aby nie był on krótszy od okresu odpowiedzialności za wady Wykonawcy wobec Zamawiającego z tytułu gwarancji udzielonej w niniejszej umowie.
13. Niezależnie od udzielonej gwarancji Wykonawca ponosi wobec Zamawiającego odpowiedzialność z tytułu rękojmi za wady fizyczne wykonanych prac oraz dostarczonych materiałów - w terminie obowiązywania niniejszej gwarancji jakości i na zasadach określonych w kodeksie cywilnym.
14. W okresie gwarancji Wykonawca i Zamawiający zobowiązani są do pisemnego wzajemnego zawiadomienia w terminie 7 dni o:
 - 1) zmianie siedziby lub nazwy firmy;
 - 2) zmianie osób reprezentujących strony;
 - 3) ogłoszeniu upadłości Wykonawcy;
 - 4) wszczęciu postępowania układowego, w którym uczestniczy Wykonawca;
 - 5) ogłoszeniu likwidacji firmy Wykonawcy;
 - 6) zawieszeniu działalności firmy Wykonawcy.
15. Karta gwarancyjna jest ważna niezależnie od załączenia do niej dodatkowych dokumentów. W przypadku wystąpienia kolizji postanowień niniejszej gwarancji z postanowieniami dodatkowych dokumentów załączonych przez Wykonawcę, pierwszeństwo mają postanowienia niniejszej gwarancji.
16. W przypadku wystąpienia kolizji postanowień niniejszej gwarancji z postanowieniami umowy przywołanej w petitum gwarancji, pierwszeństwo mają postanowienia umowne.
17. W zakresie nie uregulowanym w niniejszym dokumencie gwarancyjnym zastosowanie mają odpowiednie przepisy Kodeksu cywilnego w szczególności przepisy dotyczące gwarancji jakości.

.....
(miejscowość, data)

.....
(własnoręczny podpis upoważnionego przedstawiciela Wykonawcy)

załącznik nr 5

ZASADY WPROWADZANIA ZMIAN DO TREŚCI UMOWY

Zamawiający dopuszcza dokonanie istotnych zmian postanowień zawartej umowy w stosunku do treści oferty, na podstawie której dokonano wyboru Wykonawcy. Istotne zmiany postanowień umownych mogą dotyczyć:

1. Wydłużenia lub skrócenia terminu realizacji, zmniejszenia zakresu przedmiotu umowy, zmniejszenia lub zwiększenia wynagrodzenia, które mogą nastąpić w następujących przypadkach:
 - a) zaistnienia siły wyższej,
 - b) zaistnienia okoliczności niezależnych od Zamawiającego i od Wykonawcy innych siłą wyższą, np. zmiana przepisów prawa, powodujące że przedmiot umowy lub jego część byłyby z nimi niezgodne, które uniemożliwiają realizację przedmiotu umowy lub jego części zgodnie z umową lub uzyskania celu określonego umową,
 - c) zaistnienie okoliczności zależnych od Zamawiającego, które skutkują zmianą terminu realizacji zamówienia.
2. Wszystkich okoliczności wskazanych w pkt. 1 ppkt. od a) do ppkt. c), które mogą nastąpić w przypadkach konieczności usunięcia błędów lub wprowadzenia niezbędnych zmian w dokumentacji na podstawie której wykonywany jest przedmiot umowy.
3. Zmiany podmiotu, który został przewidziany do realizacji części umowy (na sytuacji lub zdolnościach podmiotu, na których polegał Wykonawca polegał przy spełnianiu warunków określonych w art. 22 ust. 1b PZP) lub podmiotu spośród wykonawców wspólnie ubiegających się o udzielenie zamówienia w przypadku wykazania na dzień dokonania zmiany, że:
 - 1) nowy podmiot nie podlega wykluczeniu na podstawie art. 24 ust. 1 i ust. 5 pkt. 1.PZP, oraz
 - 2) warunki określone w ogłoszeniu o zamówieniu i SIWZ są spełnione przy uwzględnieniu informacji dotyczących nowego podmiotu.

Uwaga:

Przez siłę wyższą należy rozumieć takie zdarzenie, które łącznie spełnia następujące kryteria:

- 1) musi mieć charakter zewnętrzny,
- 2) musi być niemożliwe do przewidzenia (w tym sensie, że stopień jego pojawienia się jest mało prawdopodobny w określonej sytuacji przy zachowaniu obiektywnych kryteriów dla oceny, czy możliwe było przewidzenie zdarzenia),
- 3) musi być niemożliwe do zapobieżenia.

Siłę wyższą stanowią takie zdarzenia, jak np.: zamieszki, strajki, wojny, anomalie spowodowane działaniem sił natury np. powodzie, trzęsienia ziemi, itp.